

Harmsziádák

HOGYAN KÉSZÜL A KENYÉR?

Nyakunkon a Péter-Pál, a szakértők rekordterméssel kecsegtetnek, kezdetét veszi a búza betakarításának szent ünnepe.

Az aratóknál, a part alatt személyes elbeszélgetésre kerül sor a varjak közt, egy baráti kölcsön visszafizetésével kapcsolatban.

Hangos szavak, káromlás, mentegetőzés, ígéret, fenyegetőzés, szárnylobogtatás, később, munka után, a nagymelegben, békülékeny sörözés a sarki kisköztér előtti lépcsőfokra telepedve.

A fuvaros, egy kövér bolha, a zötyögős földúton végig a sofőrre zúdítja minden házastársi panaszát, részegen átkozódik, fogadkozik, végül felteszi tétova kérdéseit.

A sofőr, aki a középben kókadó, hullafáradt rakodófiúval egész nap némán emelte, hordta és pakolta a zsákokat, most rezzenéstelen arccal bólogat.

A malomban? A malomban az irodába lépve egy frissen kiszült cirmos a szapolatra hivatkozva fizetésemelést emleget, mire a tehén, a főpék nem is a bajszát emeli meg, csupán ritkás szempillája rezdülésével mutatja, merre vannak a kementék, s még utána süti, hogy Ibolya, megint nincs rendesen felmosva a padló.

A termelés folytatódik.

A hangya a padlórepedésben illatozja a párálló kenyérgőzt.

A medve vár.

A medve az asztalnál ülve türelmetlenül várja a friss, barnára sült cipót.

Hát így kerül manapság az asztalra kenyér.

Illesse dicséret a kétkezi dolgozót!

Jó étvágyat kívánunk!

HÁROM UNALMAS FÉRFI

Hol van, ahol nincs, él itt a közelben, a tiszteletre méltó Magyar Köztársaság keleti határaitól jobbra, vagy háromszázötven kilométernyi távolságra, a Fogarasi-havasok vonalain egy fickó, Dan Petrescu, huszonnégy éves, óhitű villanyszerelő. Ő, mondjuk, valamilyen. Most azt hagyjuk, hogy milyen. Ne részletezzük. Ki se tudjuk mondani. Hogy bánik a családjával, meg minden. Távoltartási végzést kapott a marosvásárhelyi prefektúrától. Ő a világ legunalmasabb embere.

Nála semmivel sem érdekesebb, a tőle hatezerháromszáz kilométerre, délkeletre lévő, a forradalmi Venezuela végeláthatatlanul hullámozó pampáinak ölén megbúvó városka, Oviento lakója, a harminckilenc éves Juan Echeveria, híres gauchók sarja. Nem kedveli a portugálokat, a németeket és a zsidókat. Régebben fasisztának vallotta magát, most inkább kommunista-anarchoszindikalistának. Egyre jobban érdekli a sportfogadás és az amerikai fociliga. Rendszeresen gyón és áldoz.

Kétszer elvált, két kisleány édesapja. „Én már csak nőülök, de nem házasodom” – szokta kacintva mondogatni a billiárdasztalnál. Egy perui bankban vész esetére tartogat háromezer-háromszázötven dollárt.

Tőle négyszázötvenegy kilométerre létezik a szél simogatta Farmer-szigeteki, tavaly özvegységre jutott don Q, aki miután reggelente négykor kel, megmosdik, beretváltkozik, zsebtükör előtt szükség esetén rozsdás körömmollóval kivágja az orrszőrt, a világítótorny felé nekiveselkedik a sziklás domboldalnak a birkáihoz. Nem törődik a robbanómotor erejével cserzett arcába fúródó fagyos óceáni permittel. Fiatal korában a tévéközvetítések hatására a torreádori karrier iránt mutatott közepes érdeklődést.

„Nem jó a férfinak egyedül” – gondolja hegymenetben. Lefelé már minden egyszerűbb. Alkalmasint szarvasmarhák nyúzásánál is adódik számára valami mocsos, nemszeretem meló. Egyszer, jobb dolga nem lévén, bevarrta magát egy ilyen bika frissen izamos bőrébe, de mikor előmászott, senki nem nevetett.

Nos, ők hárman a legunalmasabb férfiak a világon.

VAU-VAU

Eigard Johansdóttir izlandi születésű dán alattvaló egy kedvező szociális intézkedéscsomag csábításának engedve váltott hazát, és lett villamosvezető Oslo északnyugati külkerületében.

Eigről tudni kell, hogy amúgy pszichésen rendben van, de gyerekkorától szerette magát kis, loboncos magyar pulinak képzelni. Ez volt ám az igazi, bárányfelhők alatt, domboldalban alábukfencezni, pucér fenekét himbálva futkározni, ugatni, más kutyákkal szórakozni.

Jó. Idáig rendben van.

Odakint lesz neki egy mennyasszonya, Ingrid, valutapénztáros. Ez is helyeselhető.

Több ízben ellátogat Magyarországra, hogy az ottani tenyésztőktől kicsit megtanulja a különös hangzású nyelvet. Oda-vissza többször is átsétált a hortobágyi kilenclyukú hídon. Vázlatosan megismerkedett Petőfi Sándor költészetével. Szuper, üdvözlendő teljesítmény!

Néha a grünerlökkai megállóknál a tréfa kedvéért hibátlan magyarsággal szólalt meg: „Végállomás, leszállás!” – „Kérem, adják át helyüket az időseknek és a kismamáknak!”

Olykor Adyt is szavalt, vagy Cseh Tamást dúdolt a gégemikrofonba.

Egy váratlan munkahelyi ellenőrzés eredményeként felülvizsgálták mentális alkalmasságát.

A lenhajú, darázsderekű, üdvözítő dekoltázsú, kissé szabálytalan arcú pszichiáter nő a háromnegyed éves csoportterápián sikeresen kigyógyította Eigardot ebből a magyar dologból. Azért, ha senki nem látja, még ma is szívesen lehengerögzik lankásabb füves domboldalokon, és azt mondja, *hrrrrr, vau-vau, szia*.

Minden utas szereti, a főnökei elégedettek, jól keres.

Egyenrangú tagja a társadalomnak.

A hírportálok politikai hovatarozástól függetlenül egyöntetűen ünnepelték azt a váratlan, örömteli eseményt, hogy a bájos alföldi település, Debrecen, egészséges újszülöttnak adott életet. Minden jó, ha jól kezdődik. A kislány méretarányosan fejlett, folyton mosolyog, parányi terei, utcái takarosak, nagyítóüveggel minden kapun olvasható a kiszögezett bádoglemez: *Tiszta udvar, rendes ház! És: A kutya harap!*

Debrecenke a négyes főút Nyíregyháza felé vivő kiágazásánál jött a világra. Nagytemploma, kollégiuma, állomása szakasztott az anyja, a parkerdő is cukis a zabszemnyi csónakázó tó fölött húzódó hidacskával. Az alapos szemlélőnek vasárnap délelőtt föltűnik a miniatűr Arany Bika fagyizó előtt tolongó, fizetőképes, liliputi méretű sokaság, amit az anyaváros is megirigyelhet. Derűs nyári reggeleken a gyufásdoboznyi 1-es villamos vesz utat a fürdő, a viharvert állatkert és a Pálma Presszó irányába, ahol már sokan, sokfélék berúgtak. Csak úgy röpülnek a kerek a vidáman csillogó síneken. Emitt az ügyészség metálszürke gránitmonstruma, mely apró ügyekben, kabátlopásokban ítélkezik, az igazság szikráját alaposan kiismerve. Vagy, hogy egy-két cíviske a kocsmá előtt hirtelen felindulásból kisbaltával agyonveri a feleségét.

Amott éppen a mákszemnyi polgi tart fontos beszédet az összegyűlt híveinek.

Arasznyival északra, túl a vasúti síneken ott a Zsibi, közvetlen mellette a korszerűen lebetonozott állatvásártér, kiscsikókkal, birgékkel, pulykapipikkal.

Türelmes megfigyelő önmaga mikroszkopikus megfelelőjére is rálehet, amint ajkát harapdálva fut, lohol, hogy célját utolérje, könyörög, térdén állva esküdözik, tantrikus szeretőhöz, pszichológushoz rohan, esti órán pofonokkal neveli a gyereket.

A sugaras jövőbe tekintve máris sokan rebesgetik, ha Debrecenke szépen felcseperedik, eléri azt a kort, lesz elég hely kint, a Böszörményi út végén, a Hortobágy felé szaporodhat, indázhat tovább a csodás familia!

KÁJA

Közlekedési balesetben elhunyt nagyanyám, özv. Marinka Józsefné egyetlen örököséként a gyászfeladatokat végezve az állami közjegyző egy összehajtogatott iratanyagot is átnyújtott, mely cukorspárgával volt átkötve. Otthon kihajtogattam a papírt, ez állt rajta:

Ha nem jön vissza a normális eszem, akkor megint énekelni fogok a buszon, és táncolni a villamoson. Ha az utcára löknek, futok a járdán a házak között, ahogy bírok, csapódom a falaknak vagy a szembe jövő embereknek. Akaratlanul föltűnést keltek, ablakba, rácsba verem az arcom, összekarcolom magam, csurom vér leszek. Nekimegyek a parkoló autóknak, kapaszkodom, a legnagyobb forgalomban vakon vágok át a zebrán. A túloldalon a hajnali kukákat rugdosom, borogatom, kirakaton dobolok, mint egy hippi vagány. Ha én így maradok, görbe utakra visz a lélek, sírok nyilvános helyeken.

Záros határidőn belül észre kell térnem. Nagyon meg vagyok ijedve.

El kéne hinnem, amit magam körül látok, a másik valóság nem létezik.

Van egy új szín, amit én találtam ki, a kája. Úgy írnám le, hogy méregerős, szemkápráztató, csípős fehér. Nem akarom, hogy ez a szín létezzon! Ha mégis megbolondulok, ez a szín örökké létezni fog, és minden kája színű lesz.

De nincs, aki segítsen.

A dolgok lassan elhalványulnak, már a tűz sem éget. Bolha béget, kakadu síránkozik.

Kája-kája-kája.

SAKKHARMSZI

Az 1972-es reykjavíki, tizenegyedik Sakk Világbajnokságon, a mindent eldöntő partiban Bobby Fischer, egy hosszasan előkészített, alávaló trükkel bemattolta Borisz Szpasszkij Nemzetközi Nagymestert, és a hosszú évek óta fennálló szovjet hegemoniát megtörve, 11,5–8,5-es játszmaaránnyal elnyerte a kupát. A visszafojtott feszültség egyszerre felrobbant, hangzavar, tolongás támadt, az újságírók fényképeket villantottak, mindent összeborogattak, aztán lassan kiürült a Laugardalshöll Aréna és a villanyt leoltották.

A táblán csak a fehér király és egy sötét gyalog árválkodott – a matt romjai, egymás mellett.

Na, elindultak. Ahol rájuk esteledett, azon a mezőn aludtak, de álmaikban is csak mentek, mendegéltek. Hatalmas távlatokat jártak be a kockás glóbuszon.

Az idő közepére érve borús tartalmak szabadultak a király elméjére. Unatkozott.

Mennyivel jobb volna, ha egy értelmiségivel vándorolna, egy futóval, vagy husszárral osztaná meg magányát. Ez az együgyű paraszt csak annyit tud, hogy igenis felség, ahogy parancsolod sólyommadaram. Igaz a szólás, gondolta, hogy a pokol a másik ember. Este a tűznél a királynőre gondolt, aki végig a maga kedvére élt, és kalandozott a táblán. „Ő talán vadászna nekem parittyával tűzokot, simogatná és lehelné hideg hajnalokon a térdemet? – okoskodott. – Vinné-e a tarisznyámat? Dédelgetne, babusgatna?”

Semmi sincs ok nélkül, de a végső okot nem ismerhetjük. Olyan jónak kell lennem, hogy ne sajnáljam magam balsorsoméért. Csak az önérzet megmaradjon, és a humor, a lélek utolsó szikrája.

A gyalog másként gondolkodott. Nyakába kapta a legnagyobb ördögöt, a hiú despotát. Volt vele elfoglaltság bőven. Az örök hajcsárt. Elviselte, hogy a vénember valamiért Sanchónak nevezte el.

„Minek sopánkodni, örülök, hogy a mai napon is élhetek – gondolta. – Viszem a hátamon, amíg bírom. Szeretni kötelesség.”

Ezután még számtalan kalandot éltek át.

Másnap reggel a török háterű Aysha Göçöklü, nyugdíjazás előtt álló takarítónő a fal tövében talált rájuk, gyorsan betette őket egy szép fadobozba, aztán elkezdte felmosni a padlót.